

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 13T/158/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8816010596
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Anna Monoková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2018:8816010596.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudkyňou Mgr. Annou Monokovou v trestnej veci proti obžalovanej W. N. stíhanej pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona na hlavnom pojednávaní konanom dňa 12. septembra 2018 takto

rozhodol:

Podľa § 285 písm. d) Trestného poriadku obžalovanú W. N., C.. X.X.XXXX A. M., D. S. N. C. D., M. Š. XXX/X, L.. A. C. D.,

pre skutok právne posudzovaný ako prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa mala dopustiť tak, že v období od 1.11.2015 doposiaľ vo Vranove nad Topľou si ako zákonná matka maloletej K. N., C.. XX.X.XXXX voči tejto úmyselne neplní vyživovaciu povinnosť vyplývajúcu jej zo Zákona o rodine tým, že si sama nehľadá zamestnanie, aby si tak mohla svoju vyživovaciu povinnosť riadne a včas plniť a to aj napriek tomu, že rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 6P/159/2016 zo dňa 22.10.2015 bola zaviazaná prispievať na výživné na svoju dcéru K. N. sumou 30% zo sumy životného minima mesačne k rukám otca dieťaťa W. N., C.. X.X.XXXX, čím dlhuje na výživnom W. N. sumu najmenej 352,71 eur,

spod obžaloby o s l o b o d z u j e, pretože obžalovaná nie je pre nepríčetnosť trestne zodpovedná.

odôvodnenie:

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Vranov nad Topľou podala na obžalovanú obžalobu pre skutok uvedený vo výroku tohto rozhodnutia, ktorý po právnej stránke kvalifikovala ako prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom obžalovanej, listinnými dôkazmi, znaleckým posudkom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria B.. Q. S., výsluchom znalca, správami Sociálnej poisťovne a úradu práce, odpisom z registra trestov, výpisom z evidencie priestupkov a zistil tento skutkový stav.

Obžalovaná uviedla, že vie, že má platiť na dcéru K. jej otcovi, svojmu manželovi, no akú sumu má platiť už uviesť nevedela, ani to, koľko má maloletá rokov, či od akého dátumu sú jej mladšie deti, synovia B. a A. v detskom domove, rovnako ohľadom poberania rodičovského príspevku uviedla, že poberal sumu, no ako často jej bola vyplácaná, už nevedela.

Tak ako to vyplýva zo zápisnice o hlavnom pojednávaní, obžalovaná nevedela v deň výsluchu uviesť aký je práve kalendárny mesiac ani ročné obdobie, uviedla tiež, že si nevedela vybaviť dávky na úradoch a tie či poberala jej pomohla vybaviť sestra jej druha, na úrade práce nikdy nebola.

Aj B. Š., druh obžalovanej vo svojej výpovedi potvrdil, že pokiaľ sa týka vybavovania záležitosti na úradoch toto vybavoval on s pomocou svojej sestry.

Súd vykonal aj ďalšie dokazovanie vo vzťahu k žalovanému trestnému činu a to zabezpečením správ ohľadom majetkových, osobných a rodinných pomerov obžalovanej.

Trestným rozkazom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 12T/121/2014 zo dňa 23.7.2014 bola obžalovaná uznaná vinnou zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona a v spojení s § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f) Trestného zákona a bol jej uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 roky a 6 mesiacov, výkon ktorého súd podmienienečne doložil s probačným dohľadom pri stanovení skúšobnej doby v trvaní 4 roky. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť vo vzťahu k obžalovanej dňa 26.8.2014.

Priestupkovo bola obžalovaná postihnutá viackrát a to aj za drobné krádeže, ale aj za priestupky proti verejnému poriadku - znečisťovanie verejného priestranstva, vzbudzovanie verejného pohoršenia.

Zo znaleckého posudku znalca B.. Q. S., znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria číslo 12/2018 a konzultanta M.. W. Š., znalca z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia dospelých číslo 8/2018 vyplýva, že obžalovaná v minulosti aj v čase spáchania trestného činu trpela kontinuálnym mentálnym postihom - duševnou zaostalosťou ľahkou - ťažký stupeň najskôr na báze organického poškodenia CNS v zmysle perinatálnej encefalopatie, ktorá bola negatívne potencovaná nepodnetným a výrazne zaostalým rodinným a sociálnym prostredím. Nejde o duševnú chorobu v pravom slova zmysle, ale spolu s týmto kontinuálnym intelektovým postihom koexistujú patologické osobnostné prejavy a správanie sa manifestujú eretickým správaním, jej osobnosť je simplexná, výrazne sociálne a emočne nezrelá, instabilná so zvýšenou pohotovosťou k irribilita a impulzivite, v správaní dominuje jednoduché uspokojovanie potrieb, pudové málo kontrolované tendencie, pričom vyššie city absentujú, chýba súdnosť a kritičnosť. V ďalšom znalkyňa uviedla, že vzhľadom k svojim mentálnym a intelektovým obmedzeniam v zmysle duševnej zaostalosti a s tým súvisiacou prítomnosťou tzv. deficitu súdnosti je vysoko nepravdepodobné, aby obžalovaná dokázala rozpoznať protiprávnosť konania a aby ho dokázala ovládať, pretože jej tento deficit neumožňuje dostatočne kriticky posúdiť situáciu a časti ani primeranosť vlastného správania. Nedostatočne zvažuje závažnosť poškodenia, najmä schopnosť rozpoznania spoločenského dosahu (vie, že niektoré veci sa robiť nemajú), nie však príčinu, pre ktorú spoločnosť takéto konanie represívne postihuje. Berúc do úvahy vlastné psychiatrické, psychologické a psychodiagnostické vyšetrenie a všetky dostupné informácie znalkyňa uviedla, že obžalovaná nechápe dostatočne význam a dosah trestného konania vedeného voči nej. V čase spáchania trestného činu si obžalovaná uviedla protiprávnosť svojho konania minimálne, skoro vôbec. U obžalovanej okrem abstraktného myslenia absentuje aj uvedomenie si schopnosti predikovať, predvídať a plánovať budúcnosť a správať sa podľa toho. Správanie obžalovanej má skôr pudový charakter, reaktívnu podobu na aktuálne podnety, hlavne v súvislosti s uspokojovaním jej vlastných potrieb. V zásade ale nemožno povedať, že jej pobyt na slobode je pre spoločnosť nebezpečný a keďže nie je ani liečbou podstatne ovplyvniteľný, nedoporučuje ochranné liečenie ústavnou formou.

Vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní znalkyňa uviedla, že u obžalovanej sa jedná o psychickú poruchu, táto porucha je zaradená do medzinárodnej klasifikácie chorôb, ale jej konštatovanie, že sa nejedná o duševnú chorobu v pravom slova zmysle, je preto také vyčlenené, že za duševnú chorobu, keďže všetky ostatné sú duševné poruchy nie choroby, sa považujú tie z nich, ktoré sú závažné v zmysle vzniku, celkového priebehu a dopadu na fungovanie človeka. Toto kritérium spĺňajú takzvané psychózy, ktorú posudzovaná nemá, ale má tzv. kontinuálny mentálny postih, s ktorým sa narodila a za chorobu sa to nepovažuje z toho dôvodu, že sa to nedá ani liečiť, ani zlepšiť, je to stály stav. To je najdôležitejší rozdiel, prečo v prípade obžalovanej nemôžeme hovoriť o duševnej chorobe, pretože sú iné vážne duševné choroby, ktoré môžeme liečiť, ktoré majú aj nejakú perspektívu liečenia a v tomto prípade u obžalovanej tomu tak nie je, zvlášť keď je tam potenciácia málo podnetným prostredím, tak ten stav môže byť ešte horší alebo dopad na stav posudzovanej, čo je aj prípad obžalovanej. K chápanie významu trestného konania obžalovanou uviedla, obžalovaná nechápe dostatočne mentálnemu veku, chápe to na úrovni asi 6-ročného dieťaťa, vie, že niečo sa nemá robiť, bez akýchkoľvek konzekvencií, teda parciálne áno, ale vôbec nie prináležíte jej veku a schopnostiam. K prípadnej možnej prognóze stavu obžalovanej berúc do úvahy skutočnosť, že prečin, pre ktorý je stíhaná, je pokračovací trestný

čin a skutok plynie až do rozhodnutia súdu, uviedla, že u obžalovanej stav trval, trvá a aj trvať bude vysoko pravdepodobne. K schopnosti obžalovanej uviesť si, že sa dopúšťa trestného činu neplatením výživného na maloletú dcéru, znalkyňa uviedla, že v tomto prípade nie, to je príliš komplikovaná súvislosť, aby to obžalovaná dokázala pochopiť, s jej intelektovou a mentálnou výbavou nie je schopná pochopiť tieto súvislosti. K prípadne potrebe uloženia nejakého liečenia uviedla, že žiadne liečenie toho času by nespĺnilo nejaký účel, nemá význam ho ukladať, u obžalovanej je konštatovaná ľahká duševná zaostalosť, ale ťažký stupeň.

Prokurátor v záverečnej reči vzhľadom na vykonané dokazovanie na tunajšom okresnom súde, poukajúc na výpoveď obvinenej, svedka, poukajúc na oboznámené listinné dôkazy a predovšetkým na závery znaleckého posudku z odboru psychiatrie, kde v konaní pred súdom sa obžalovaná podrobila vyšetreniu duševného stavu ako aj na výpoveď znalkyne pred súdom, navrhla, aby súd u obžalovanej skonštatoval, že ide o nepríčetnosť a vzhľadom k tomu v zmysle § 285 písm. d) Trestného poriadku ju spod obžaloby oslobodil.

Obhajkyňa obžalovanej v záverečnej reči vzhľadom na znalecký posudok, ktorý bol podaný v rámci trestného konania, záver znaleckého posudku, ktorý konštatuje, že obžalovaná trpela duševnou zaostalosťou ľahkou a najmä na odpoveď znalkyne počas jej výpovede, že obžalovaná v tomto prípade nedokázala pochopiť, že je to príliš komplikovaná súvislosť s jej intelektovou a mentálnou výbavou, teda, nie je schopná pochopiť tieto súvislosti, teda, že sa neplatením výživného na maloletú dcéru dopúšťa trestného činu a tiež vzhľadom na samotný prejav obžalovanej má za to, že nebola schopná rozpoznať protiprávnosť skutku, ktorý sa jej kladie za vinu a preto navrhla obžalovanú oslobodiť spod obžaloby prokurátora.

Podľa § 348 ods. 1 písm. a) Trestného zákona trestného činu marenia výkonu úradného rozhodnutia sa dopustí, kto marí alebo sťažuje výkon rozhodnutia súdu alebo iného orgánu verejnej moci tým, že bez vážneho dôvodu nenastúpi výkon trestu odňatia slobody v lehote stanovenej súdom.

Podľa § 23 Trestného zákona kto pre duševnú poruchu v čase spáchania činu inak trestného nemohol rozpoznať jeho protiprávnosť alebo ovládať svoje konanie, nie je za tento čin trestne zodpovedný, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 348 ods. 1 písm. a) Trestného zákona trestného činu marenia výkonu úradného rozhodnutia sa dopustí, kto marí alebo sťažuje výkon rozhodnutia súdu alebo iného orgánu verejnej moci tým, že bez vážneho dôvodu nenastúpi výkon trestu odňatia slobody v lehote stanovenej súdom.

Príčetnosť je jednou z podmienok trestnej zodpovednosti. Je to stav, v ktorom páchatel pre duševnú poruchu, ktorou trpí v čase spáchania činu, nemôže rozpoznať, že jeho čin je protiprávny, alebo nemôže svoje konanie ovládať. K nepríčetnosti teda stačí, ak v dôsledku duševnej poruchy chýba aspoň jedna zo schopností v Trestnom zákone uvedených (rozpoznávací alebo ovládacia). Páchatel za svoje konanie nezodpovedá len vtedy, ak ho duševná porucha zbavuje možnosti ovládať svoje konanie alebo možnosti rozpoznať protiprávnosť svojho konania, prípadne oboch týchto schopností.

Problematikou duševných porúch, ich vplyvom na ľudské konanie sa zaoberá psychiatria, avšak samotný záver o tom, či páchatel bol v čase spáchania činu v zmysle § 23 Trestného zákona príčetný alebo nie, však nemôže urobiť znalec, nakoľko otázka nepríčetnosti je otázka právna. Znalecký dôkaz z odboru psychiatrie je jedným z podkladov na vytvorenie záveru súdu o otázke príčetnosti a musí byť hodnotený v súvislosti so všetkými ostatnými zistenými skutočnosťami z tohto hľadiska relevantnými, pričom súd nezisťuje príčetnosť páchatela ako takú, ale vždy len príčetnosť vo vzťahu k určitému činu.

Medzi duševné poruchy, ktoré spôsobujú nepríčetnosť, patria aj chorobné duševné stavy ako chronické duševné poruchy, ktoré nemajú určitý postup, začiatok a progresiu a zúčastňujú sa na nich vrodené faktory, ako aj vplyv vonkajšieho prostredia a výchovy (napr. slabomyseľnosť, psychopatia).

Vzhľadom na vyššie uvedené závery znalca z odboru psychiatria v kontexte s ďalšími v priebehu konania vykonanými dôkazmi ako sa nimi súd zaoberal vyššie mal súd za to, že u obžalovanej možno prijať záver o jej nepríčetnosti v čase spáchania skutku a to v dôsledku duševnej poruchy, ktorou obžalovaná trpí, preto ju súd spod obžaloby podľa § 285 písm. d) Trestného poriadku oslobodil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho oznámenia na Okresnom súde Vranov nad Topľou. Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Ak sa rozsudok vyhlásil v neprítomnosti takejto osoby, oznámením je až doručenie rozsudku. Rozsudok môže odvolaním napadnúť prokurátor pre nesprávnosť ktoréhokoľvek výroku, obžalovaný pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo týka, okrem výroku o vine v rozsahu, v ktorom súd prijal jeho vyhlásenie, že je vinný alebo vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, poškodený pre nesprávnosť výroku o náhrade škody, zúčastnená osoba pre nesprávnosť výroku o zhabaní veci. Osoba oprávnená podať odvolanie proti niektorému výroku rozsudku môže ho napadnúť aj preto, že taký výrok nebol urobený, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, ak toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny alebo že chýba. Po vyhlásení rozsudku sa môže oprávnená osoba odvolania výslovne vzdať.